

IN DEZE NIEUWSBRIEF

INTERNATIONAAL

Verslag Global Deal conferentie, 4 februari 2020, OESO, Parijs

1

Uitspraak Nederlandse Nationaal Contactpunt (NCP) voor de OESO Richtlijnen in zaak VEON

2

VAKBONDSNIEUWS EUROPA

Een viertal thematische Europadebatten: kom en praat mee!

2

NIEUWS UIT BRUSSEL

De Europese begroting

3

Bezoek Joost Korte (Directeur-generaal DG EMPL) aan de SER

3

EWPPC Conference 2020

3

VERDIEPING

Aanbevelingen voor de Eurozone vastgesteld

5

AGENDA

6

INTERNATIONAAL

Verslag Global Deal conferentie, 4 februari 2020, OESO, Parijs

De Global Deal is een wereldwijde samenwerking van diverse organisaties en overheden met als doel de uitdagingen en problemen van de geglobaliseerde arbeidsmarkt door middel van sociale dialoog op te pakken en wel zo dat iedereen profijt heeft van globalisering. Voorwaarde voor de Global Deal is dat sociale dialoog in al zijn vormen wordt bevorderd door alle partijen.

Het is een initiatief van de Zweedse regering als antwoord op de crisis 2008. Sinds vorig jaar is het secretariaat overgeheveld van Stockholm naar het kantoor van de OESO in Parijs. Het initiatief wordt ook ondersteund door de ILO.

FNV is aangesloten bij de Global Deal, daarvoor zijn een aantal *commitments* aangegaan, nl:

1 FNV is actief lid van de SER

2 FNV neemt actief deel aan de IMVO-convenanten

3 Het Mondiaal FNV programma voor Sociale Dialoog. De FNV heeft hier nu één keer op gerapporteerd.

Op 4 februari jl. vond de voor de eerste keer een Global Deal-bijeenkomst plaats vanuit de nieuwe standplaats in Parijs en onder auspiciën van de OESO en de ILO. Het centrale thema was "Rol en het belang van sociale dialoog en de toekomst van werk". Diverse [panels en workshops](#) vonden plaats met bijdragen van mensen uit verschillende sectoren, bonden, vakbonden en organisaties.

Bij de opening werd er o.a. gesproken door de Zweedse minister-president Stefan Lovén, de algemeen directeur van de ILO Guy Rider, de algemeen secretaris van de OESO Angel Gurría en Sharan Burrow de algemeen secretaris van de ITUC.

In de workshops waren er vanuit Nederland 2 bijdragen. Margreet Vrieling van de Fair Wear Foundation vertelde over het gebrek aan effectieve sociale dialoog in de textiel keten, met name in de productielanden. Tuur Elzinga gaf een bijdrage in de workshop over het bevorderen van werknemersrechten en sociale dialoog door eerlijke handel.

De algemeen secretaris van de OESO gaf aan dat er een aantal zorgwekkende ontwikkelingen zijn die niet bijdragen aan een eerlijke en inclusieve toekomst van werk. Zoals: de afname van de vakbondsdichtheid in de wereld, 33% in 1965 t.o.v. 16% in 2018. Het aandeel van informeel werk neemt toe. In meer dan 2/3 van de OESO-landen blijft de reële loonontwikkeling achter bij de economische groei. De OESO steunt de Global Deal, als voorbeeld en platform van z.g. 'voluntary commitments' ter bevordering van Sociale Dialoog, Cao's en leefbaar loon als voorwaarden voor eerlijke en inclusieve groei.

Guy Rider, algemeen directeur van de ILO, was blij verrast met de woorden van de hoogste baas van de OESO. In het verleden waren sociale dialoog en collectieve onderhandelingen geen prioriteit voor de OESO, de boodschap was eerder dereguleren en marktwerking boven alles, met zo veel mogelijk ruimte voor bedrijven. Dus er is wel iets veranderd in de opstelling van de OESO, nog steeds een zeer invloedrijke denktank in de industriële wereld.

De Zweedse minister van Buitenlandse Zaken, Anna Hallberg, gaf aan dat Zweden de Global Deal nog een tijd blijft steunen. Maar dat ze dit jaar wel een strategische discussie gaan organiseren over de toekomst van de Global Deal na 2020.

Helaas zijn niet alle partijen enthousiast over de Global Deal. De werkgeversorganisaties bij monde van de IOE steunen het initiatief niet. Zij vinden het een overbodig en parallel initiatief. Het bevorderen van sociale dialoog in de wereld wordt al genoeg gepromoot door de ILO en de UN Global Compact, vinden zij. Er waren dan ook nauwelijks werkgeversorganisaties vertegenwoordigd. Onze VNO-NCW is ook niet aangesloten bij de Global Deal.

Uitspraak Nederlandse Nationaal Contactpunt (NCP) voor de OESO Richtlijnen in zaak VEON

Op 11 februari jl. deed het Nederlandse Nationaal Contactpunt (NCP) voor de OESO Richtlijnen een stevige uitspraak. Het van oorsprong Russische bedrijf in telecommunicatie met 214 miljoen klanten wereldwijd, was door de vakbeweging aangeklaagd vanwege niet-naleving van deze richtlijnen.

Wat was er aan de hand? In een vestiging in Bangladesh wilde de vakbond constructieve onderhandelingen voeren met de directie. Om dat te kunnen doen, moet een vakbond in Bangladesh geregistreerd staan in een overheidsregister. Dat lukte echter niet, omdat de bond niet aan de vereiste criteria zou voldoen. In de wet staat echter ook dat een bedrijf van een omvang met meer dan 500 werknemers, ervoor zorg moet dragen dat ten minste een democratisch gekozen ondernemingsraad voor de belangen van de werknemers kan opkomen. Ook dat lukte niet, omdat de directie dat tegengewerkte. Het Nederlandse NCP voerde gesprekken met de internationale koepelorganisatie en met VEON. Een aanbod om tot mediation te komen, werd door het bedrijf afgeslagen met het argument dat als Bangladesh een vakbond niet erkent, zichzelf er niet mee aan tafel hoeft. In de [finale uitspraak – alleen Engelstalig](#), maakt NCP korte metten met de handelswijze van VEON.

Eén dag voordat het NCP uitspraak zou doen, maakte de regering bekend de vakbond in het verplichte register op te nemen. Dus nu kunnen de belangenbehartigers daar aan de slag.

VAKBONDSNIEUWS EUROPA

Een viertal thematische Europadebatten: kom en praat mee!

De FNV gaat in gesprek met leden, bestuurders en beleidsmedewerkers om haar visie op Europa te actualiseren. We organiseren dit voorjaar een viertal thematische Europadebatten, bij elk debat zal ook een Europarlementariër aanwezig zijn. Het eerste debat vindt plaats op **donderdagavond 27 februari** met als thema een Nieuw Europees Sociaal contract? Welke afspraken hebben we nodig om Europa socialer te maken? Sprekers zijn [Agnes Jongerius](#), Europarlementariër PvdA en [Dr. Mendeltje van Keulen](#) (professor) 'changing role of Europe' Haagse Hogeschool. De avond begint om 18.00 tot 21.00 in het Facet.

Andere debatten zijn op:

30 april over European Green Deal en de gevolgen voor werknemers met [Bas Eickhout](#) (Europarlementariër Groen Links) en [Thomas Verheye](#) (ambtenaar DG Clima Europese Commissie);

7 mei digitalisering en platformisering met [Klara Boonstra](#) (directeur Wiardi Beckman Stichting)

28 mei het Europees Semester met [Jeroen Lenaers](#) (Europarlementariër CDA) en [Hans Naudts](#), Semester official van de Europese Commissie in Nederland.

Let op: Reiskosten worden **niet** vergoed.

Opgeven voor één of meerdere debatavonden kan bij Lucia.Lapar@fnv.nl

Daarnaast denkt en leest er een kleine groep mensen mee met de [actualisatie van de FNV Europavisie uit 2014](#). Graag nodigen we ook leden en bestuurders uit sectoren uit om hier een steentje aan bij te dragen. Opgeven kan bij Lucia.Lapar@fnv.nl

NIEUWS UIT BRUSSEL

De Europese begroting

Het gaat deze dagen in Brussel en de diverse hoofdsteden over niets anders dan het MFK (Meerjarig Financieel Kader). Op de Europese top op donderdag zou er een akkoord moeten komen over de Europese begroting voor 2021-2027. De huidige begroting is 1.136 miljard euro, ongeveer 1,11% van het gezamenlijk nationaal inkomen in de Europese Unie (EU). De 'vrekken' (zonder het Verenigd Koninkrijk deze keer) Nederland, Zweden, Denemarken en Oostenrijk willen maximaal 1%, het Europees Parlement ook onderhandelaar 1,3%. Kortom genoeg te onderhandelen. Er gaan veel voorstellen over tafel, Charles Michel voorzitter van de Raad heeft nu een compromis op tafel gelegd dat 1,07% behelst maar het gaat er uiteraard om waar het geld naar toe gaat. Nederland wil minder aan landbouw en cohesie uitgeven om zo klimaat, digitalisering en migratie uitdagingen te kunnen betalen. Zuid- en Oost-Europa zien dat op hun beurt niet zitten en dus wordt het donderdag waarschijnlijk heel lang onderhandelen.

Bezoek Joost Korte (Directeur-generaal DG EMPL) aan de SER

Op dinsdag 11 februari bezocht [Joost Korte](#), directeur-generaal van Directoraat-Generaal Werkgelegenheid, sociale zaken en inclusie de Sociaal-Economische Raad (SER), ook de FNV was daarbij aanwezig. Het gesprek ging over de gelanceerde [mededeling](#) "een sterk sociaal Europa voor rechtvaardige transities". Binnenkort zullen twee Eurocommissarissen Paolo Gentiloni (economie; voormalig premier Italië) en EC Nicolas Schmit (werkgelegenheid en sociale rechten, o.a. voormalig Minister van Arbeid, Luxemburg) bij de SER komen, de FNV zal daar ook bij aanwezig zijn. Diverse onderwerpen zullen besproken worden waaronder de sociale agenda van Europa en het Europees Semester. Met Schmit zal de FNV van gedachten wisselen over het voorstel voor een Europees minimumloon.

EWPPC Conference 2020

Al weer zo'n afkorting die met een E begint. Dat zal dus wel weer iets Europees zijn! **EWPPC** is de afkorting van European Working Participation Competence Centre, een in 2008 ingesteld onderdeel van het Europees Vakbonds Instituut (ETUI), dat als belangrijkste doelstelling heeft *coordination and organisation of activities to support and promote the representation of employees at different levels in multinational companies*.

Elk jaar organiseert het EWPPC een conferentie voor leden van Europese ondernemingsraden (EOR). Dit jaar werd die op 11 en 12 februari in Brussel gehouden met als thema "Looking in the mirror: what do EWC and SEWC members think about their EWC?". De conferentie werd bijgewoond door ca. 200 deelnemers. Een recordaantal tot nu toe! Die waren voor het merendeel afkomstig uit EOR's, maar er was ook een aantal vakbondsfunctionarissen en een handjevol wetenschappers aanwezig.

De deelnemers waren afkomstig uit ruim 20 EU-/EER-landen. Opvallende afwezigen waren o.m. de Baltische staten en Griekenland. Nederland/FNV werd vertegenwoordigd door vijf deelnemers, waarvan twee EOR-mensen, twee wetenschappers en ondergetekende als coördinator voor EOR-activiteiten van de FNV in Nederland.

Can anybody hear us?

Een belangrijke basis voor de eerste dag van de conferentie was het in 2018/2019 door het ETUI uitgevoerde onderzoek naar de wijze waarop EOR-leden (en leden van overeenkomstige organen in Europese vennootschappen) naar het functioneren van hun EOR kijken. De uitvoerders van dit onderzoek, **Stan De Spiegelaere** en **Romuald Jagodzinski**, verzorgden daarover onder de titel *"Can anybody hear us?"* een wervelende presentatie. Daarbij kwamen belangrijke aspecten naar voren, zoals samenstelling EOR, vakbondsleden in de EOR, coördinatie van EOR's vanuit de vakbonden, aansturing van de EOR (Select Committee), EOR-bijeenkomsten, informatie en consultatie, reorganisaties, communicatie (op verschillende niveaus), de relatie met het management, de rol van training en de afdwingbaarheid van EOR-rechten. In vijf parallelle workshops werd vervolgens een aantal van deze aspecten door de deelnemers besproken en verder uitgediept. Enkele belangrijke conclusies van het onderzoek, de workshops én deze dag waren:

- Het aantal serieuze conflicten dat EOR's hebben is beperkt (15,7 %) en het deel daarvan dat bij de rechter terecht komt is ook klein (16%; dus circa 2,5% van het totaal);
- Betere afdwingbaarheid van EOR-rechten en sancties kunnen de EOR helpen om een betere positie te verwerven;
- Veel EOR's hebben te weinig trainingsmogelijkheden (aantal dagen) en de invloed van het management op de training (keuze van trainers en onderwerpen) is in een aantal EOR's veel te groot;
- In EOR's die een goede vakbondscoördinator¹ hebben, is training meestal substantieel beter geregeld;
- EOR's zitten vaak wel met de juiste managers aan tafel, maar die zorgen daarbij niet dat de EOR ook serieus gehoord wordt;
- Veel EOR's krijgen informatie over belangrijke ontwikkelingen en voornemens veel te laat om de EOR-mening (opinion) serieus mee te kunnen laten wegen bij de besluitvorming;
- Communicatie van EOR's (binnen de EOR, met hun achterban/lokale vertegenwoordigers en met werknemerscommissarissen) is volop in ontwikkeling, maar levert wel een aantal specifieke problemen op, zoals taal, cultuur, etc., vooral ook als het gaat om tweerichtingsverkeer, én de versnipperdheid van de betrokken wet- en regelgeving;
- Geheimhouding wordt door veel EOR's ervaren als een struikelblok, vooral wanneer daarover per geval geen goede afspraken worden gemaakt, en in (te) veel gevallen wordt vertrouwelijkheid van informatie door het management gebruikt/misbruikt om de EOR belangrijke informatie te onthouden.

Aan het eind van de eerste dag werden de deelnemers verrast met een aantal inspirerende *"tips and tricks on negotiation and cooperation"* door **prof. Martin Euwema**, hoogleraar Organisatiepsychologie aan de Katholieke Universiteit van Leuven.

First love.

Op de tweede dag van de conferentie kwam de relatie tussen EOR en vakbonden uitgebreid aan de orde. **Isabelle Schömann**, confederal secretary van het Europees Verbond van Vakverenigingen (ETUC), presenteerde de plannen van de ETUC voor een verdere ontwikkeling van democratie op de werkplek. De daarvoor bestaande EU-wet- en regelgeving is in de loop van de jaren vanuit verschillende achtergronden tot stand gekomen en daardoor in de meeste gevallen niet erg consistent. Uitgangspunt is dat alleen met een goede betrokkenheid van werknemers in de organisaties een duurzame toekomst in een circulaire economie kan worden gerealiseerd. Goede, consistente wetgeving voor werknemersparticipatie en voor bedrijven (o.m. company law package) is daarbij essentieel. Afdwingbaarheid, toegang tot relevante rechtsmiddelen, mogelijkheden om vakbonden te betrekken, efficiënte coördinatie tussen de verschillende niveaus en het voorkómen van regime shopping en het gebruik van postbus-ondernemingen zijn belangrijke middelen om tot dit doel te komen. De vakbeweging moet optimaal worden betrokken bij nieuw industriebeleid, klimaatbeleid, etc. De ETUC streeft naar een integratie van werknemersrechten voor *informatie & consultatie* en voor *board-level representation* (vertegenwoordiging in de board of management/supervisory board). Vervolgens toetsten Stan De Spiegelaere en Romuald Jagodzinski onder de titel *"first love"* bij de deelnemers de resultaten van het EOR-onderzoek m.b.t. de vragen:

- *Are unions present in EWCs?*
- *Do unions matter for EWCs?*
- *Do EWCs matter for unions?*

Hoewel volgens het onderzoek ruim 80% van de EOR-leden lid is van een vakbond, is de aanwezigheid van de vakbonden in de EOR sterk afhankelijk van het land dat in de EOR is vertegenwoordigd. Nederland zit daarbij duidelijk aan de onderkant, maar is met ruim 50% in de EOR's toch beter vertegenwoordigd dan in de Nederlandse samenleving als geheel.

In EOR's met een vakbondscoördinator verloopt een aantal zaken beter dan in EOR's zonder. Dat heeft bijvoorbeeld invloed op het tot een gezamenlijk standpunt komen binnen de EOR, trainingsmogelijkheden voor de EOR en communicatiemogelijkheden met de achterban. De wijze waarop de EOR door vakbonden kan worden benut om vakbondsstrategie uit te voeren, verschilt ook sterk per land. Dit geldt ook voor de invloed van de EOR om mensen bij de vakbonden te betrekken (lid te maken). Ook hier scoort Nederland relatief laag.

¹ In het rapport van De Spiegelaere en Jagodzinski is deze rol gedefinieerd als *"someone from outside the company who, with a trade union mandate, advises and supports the EWC"*.

Een belangrijke conclusie van deze dag is, dat er nog veel werk moet worden gedaan door Europese en nationale vakbonden om de liefde tussen vakbonden en (Europese) medezeggenschap tot een duurzame relatie te maken.

De conferentie werd geleid door de coördinator van het EWPCC, **Aline Hoffmann**.

Ernst Kuntz, FNV-kaderlid/coördinator EOR Netwerk (Verslag)

Veel goede informatie over (Europese) medezeggenschap in het algemeen en het EWPCC in het bijzonder is te vinden op de website www.worker-participation.eu.

VERDIEPING

Aanbevelingen voor de Eurozone vastgesteld

Het Europees Semesterproces is in het leven geroepen om de economieën en financiën van lidstaten op elkaar af te stemmen. De Commissie geeft ieder jaar landspecifieke aanbevelingen aan de lidstaten. Deze landspecifieke aanbevelingen zijn niet juridisch afdwingbaar, maar worden wél steeds bindender van aard.

Daarom hebben we er als vakbonden ook steeds meer belang bij. In het landenrapport Nederland 2019 stelde de Europese Commissie bijvoorbeeld vast dat de arbeidsmarktsegmentatie en achterblijvende loonontwikkeling in Nederland problematische waren en dat kabinetsbeleid een belangrijke oorzaak van de doorgeslagen flex in Nederland was. Ook constateerde de Commissie vorig jaar dat het aandeel van arbeidsproductiviteit aan economische groei laag is (onder de 1%), ondanks toenemende investeringen blijven ook de bedrijfsinvesteringen onder het EU gemiddelde (ondanks het “uitgebreide” investeringspakket van het kabinet). Vorig jaar nam de werkloosheid in Nederland af, maar bleef loongroei achter.

Niet juridisch afdwingbaar, maar toch een steuntje in de rug dat de Commissie de FNV gelijk geeft in onze kritiek op het kabinetsbeleid.

Ook voor het komend jaar neemt de Commissie Nederland (en de andere lidstaten) onder de loep in het Europees semester. Dat is in november begonnen met de publicatie van de [jaarlijkse Duurzame Groei strategie \(ASGS\)](#).

Op dezelfde dag publiceerde de Europese Commissie haar [voorstel voor de jaarlijkse aanbevelingen van de Raad over het economisch beleid van de Eurozone \(Eurozone-aanbevelingen\)](#) gepubliceerd. De Eurogroep heeft deze besproken, en [op 18 februari jl. keurde de Ecofin Raad \(de ministers van Financiën van de lidstaten\) de Eurozone-aanbevelingen over het economisch beleid van de eurozone voor 2020 goed](#). Alle Eurolanden krijgen later dit jaar nog landspecifieke aanbevelingen, maar deze Eurozone aanbevelingen zijn bedoeld om de uitdagingen in de hele eurozone weer te geven. Ze maken deel uit van de jaarlijkse cyclus van richtsnoeren voor en toezicht op het economisch beleid, ook wel bekend als het Europees Semester

Dit jaar hebben de lidstaten in de Raad 5 aanbevelingen voor het economisch beleid van alle Eurolanden goedgekeurd, op het gebied van:

1. Het bevorderen van de economische groei, veerkracht en het tegengaan van onevenwichtigheden,
 2. Het afbouwen van publieke schulden, verbeteren van de samenstelling van overheidsfinanciën, een ondersteunend begrotingsbeleid in geval van een verslechtering van de vooruitzichten voor de economische groei en het bestrijden van agressieve belastingplanning,
 3. Het verlagen van lasten op arbeid, versterken van onderwijssystemen en doorvoeren van arbeidsmarkthervormingen,
 4. De financiële sector, risicoreductie en het voltooiën van de bankenunie, en
 5. Het vervolmaken van de Economische en Monetaire Unie (EMU) en de internationale rol van de euro.
-

AGENDA

Migratie vanuit Afrikaans perspectief - De visie van de vakbeweging

DATUM: Vrijdag 28 februari 2020

LOCATIE: het Centraal Vakbondshuis Utrecht (Hertogswetering 159)

UITGEBREIDE INFORMATIE EN AANMELDEN: [LEES HIER](#)

FNV Europadebatten

LOCATIE: [Alle bijeenkomsten](#) vinden plaats op de donderdagavond van 18.30 - 21.00 in het Centraal Vakbondshuis Utrecht (Hertogswetering 159)

- 27 februari eerste Europadebat over een socialer Europa: kom en praat mee!
Op donderdag 27 februari organiseren we het eerste debat in een reeks van vier over een socialer Europa. Op welke manier kunnen we ervoor zorgen dat sociale en economische doelen gelijkwaardig worden. Wat ontbreekt er nu in Europa? Sprekers zijn Dr. Mendeltje van Keulen, lector (professor) 'Changing role of Europe' Haagse Hogeschool en Agnes Jongerius, Europarlementariër PvdA.
27 februari 18 uur inloop tot 21 uur in het Facet, Hertogswetering 159 Utrecht.
- 30 april European Green Deal en werknemers met Bas Eickhout (Europarlementariër Groen Links) en een ambtenaar van de Europese Commissie.
- 7 mei Digitalisering en platformisering
- 28 mei Europees Semester en de flex aanbeveling voor Nederland met Hans Naudts, European Semester Officer bij de Europese Commissie Vertegenwoordiging in Den Haag en Jeroen Lenaers, Europarlementariër CDA.

Programma (globaal)

- 18.00 - 18.30 Inloop
- 18.30 - 18.35 Opening
- 18.35 - 19.00 inleiding thema door expert
- 19.00 - 19.30 Vragen en debat
- 19.30 - 19.35 Pauze
- 19.35 - 20.00 Rol van het EP en visie uitgenodigde Europarlementariër (CDA, D66, GroenLinks, PvdA)
- 20.00 - 20.30 Vragen en debat
- 20.30 - 20.55 Wat nemen we mee in onze FNV Europavisie?
- 20.55 - 21.00 Afsluiting

Let op: Reiskosten worden niet vergoed.

Kom, leer en discussieer mee! Geef je op bij Lucia Lapar: Lucia.Lapar@fnv.nl